

Motion från Miljöpartiet de gröna

Kolinlagring i Kalmars jordar. Nu.

I marken finns stora mängder kol lagrat, betydligt mer än i växtligheten eller atmosfären. Men jordbruksmark innehåller ofta mindre kol än omgivande ostörd mark. I alla framtidsscenarier där vi lyckas hejda klimatförändringarna ingår därför en omställning av jordbruket från utsläppskälla till kolsänka.

Under klimatkonferensen i Paris 2015 lanserade Frankrike det s.k. "fyra promille-initiativet". Namnet syftar på att alla utsläpp av koldioxid från fossila källor skulle kunna läggas fast i marken om kolhalten i jord ökade med 0,4 procent per år. Det visar vilken potential kolbindning i mark har för att motverka klimatförändringarna.

Jordbruket bidrar till kolinbindning när man använder metoder för att öka mullhalten i jorden. Det finns kända välfungerande metoder som används som kan användas som grund för ersättning för kolinlagring till jordbrukaren samtidigt som forskning och utveckling pågår. Välfungerande metoder är till exempel att:

- Hålla fälten gröna året om med levande gröda och levande rötter.
- Maximera diversitet och biologisk mångfald ovan och under jord, på fält-, gårds- och landskapsnivå.
- Minimera störningar som jordbearbetning och kontinuerligt täcka marken.
- Maximera biomassa ovan och under jord.

Men en ökad mullhalt ger **också** ökad bördighet och därmed ökad lönsamhet i jordbruket. Kolinlagring i jordbruksmark är därför ett kostnadseffektivt sätt att hejda klimatförändringarna och på sikt också gynna jordbrukaren. Levande jordar med ökad mångfald stärker livsmedelssäkerheten genom större vattenhållande förmåga, starkare skydd mot sjukdomar och högre motståndskraft mot både torka, översvämningar och förändrade temperaturer.

Kalmar har ett unikt läge med en stor jordbrukssektor som redan har påverkats av klimatförändringar och torka. Men även om omställningen till kolbindande metoder i jordbruket väcker stort intresse kan inte de enskilda företagen ensamma förväntas ta de risker och kostnader som en omställning innebär. Dessutom krävs forskning och utveckling för att anpassa kolbindningsmetoder till lokala förhållanden och till största möjliga effektivitet.

Sedan november 2022 finns ett svenskt program för utveckling och finansiering av kolinlagring i jordbruk, "Svensk Kolinlagring". Programmet har utvecklats i samarbete med jordbrukare, livsmedelsföretag och forskare och har stöd av stöd från Jordbruksverket, Vinnova och Svea Green Found.

Svensk Kolinlagring är ett pilotprojekt men har samtidigt sjösatt ett permanentat projektupplägg med femåriga åtaganden för kolinlagringen. I tillägg finns ett transformationspaket, som tillhandahåller

ettåriga åtagande och kompletterande rådgivning. Parallellt erbjuder Jordbruksverket också ettåriga miljöåtagande för mellangröda/kolinlagring, fånggrödor, som kan vara ett bra komplement i sammanhanget.

Svensk kolinlagring använder följande kriterier för att bedöma och ge möjlighet till ersättning till jordbrukare:

- **Grön mark** - levande grödor på fält och minst 70% marktäckning mer än 10 mån per år. Det behöver ej vara en sammanhållande period. Snötäckning är godkänt.
- **Diversitet** - odlade växtarter från minst 4 olika släkter per år (inklusive huvudgröda)
- **Marktäckning** - mer än 90 % marktäckning under 12 månader (inkluderar skörderester och annat dött material).
- **Tillväxt** - kontinuerlig fotosyntes som ger livskraftig tillväxt av biomassa under växtsäsong.

Vid budgetfullmäktige i december 2022 fattades beslut att:

”Öka kommunens kapacitet för kolbindning genom att utveckla samarbetet med representanter för de gröna näringarna inklusive LRF.”

Det är nu hög tid att gå från ord till handling. Vi föreslår därför:

- 1) Att näringslivsenheten får i uppdrag att i samarbete med de gröna näringarna undersöka lämpliga former för lokalt deltagande i Svensk kolinlagrings program.
- 2) Att kommunen när så är möjligt (tex vid avtalsförnyelse) kräva deltagande i kolinlagringsprojekt för arrendatorer av kommunal jordbruksmark.
- 3) Att kommunen undersöker möjligheten att bidra som investerare inom lokal kolinlagring.
- 4) Att kommunen undersöker möjligheten att klimatkompensera delar av de kommunala utsläppen av växthusgaser med bidrag till kolinlagring genom Svensk kolinlagring.
- 5) Att kommunen erbjuder rådgivning och förmedlar kunskap angående jordbördighet, kolinlagring och sidonyttor med mer komplexa och kompletterande jordbruksmetoder.

För miljöpartiet de gröna i Kalmar kommun:

Annika Carlsson Wistedt, Max Troendlé

REFERENSER

Svensk Kolinlagrings program för verifierad kolinlagring 2023

Version 1.0 Datum: 2022-11-30 www.svenskkolinlagring.se

Motionen har utarbetats i samarbete med bland andra Daphne Thuvesson, Vassmolösa